

2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հաշվետու ընկերությունը

«Կապիտալ Ինվեստմենթս» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) իր համախմբված դուստր ընկերության հետ համատեղ (միասին՝ Խումբ) հանդիսանում է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» փակ բաժնետիրական ընկերության իրավահաջորդը, որը ստեղծվել է 2005թ.: 2007 թվականի օգոստոսին Ընկերությունը վերանվանվել է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ», իսկ 2012 թվականի հոկտեմբերին «Կապիտալ Ինվեստմենթս» փակ բաժնետիրական ընկերության: 2006թ. նոյեմբերի 23-ին Ընկերությունը ստացել է բրոքերային գործունեության և հավատարմագրային կառավարման գործունեության լիցենզիաներ, իսկ 2007 թվականի հոկտեմբերին ստացել է արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առուվաճառքի լիցենզիա:

2008թ. հունիսի 27-ին Ընկերությունը վերագրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում (ՀՀ ԿԲ) որպես ներդրումային ընկերություն և ստացել թիվ 6 լիցենզիա: «Կապիտալ Ինվեստմենթս» ՓԲԸ-ի ղեկավար մարմիններն են հանդիսանում բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը և գլխավոր տնօրենը: Գլխավոր տնօրենի պաշտոնը զբաղեցնում է Տիգրան Կարապետյանը: Խմբի վերջնական վերահսկողությունն իրականացնում է Տիգրան Կարապետյանը:

Խումբը մինչ այժմ գործունեություն է իրականացրել արժեթղթերի և արտարժույթի շուկաներում, մասնավորապես՝

- իրականացրել է արժեթղթերի տեղաբաշխում,
- մատուցել է արժեթղթերի հավատարմագրային կառավարման ծառայություններ,
- հանդիսացել է արժեթղթերի բրոքեր և դիլեր,
- մատուցել է ռեեստրավարման և պահառության ծառայություններ,
- տրամադրել է խորհրդատվություն արժեթղթերի շուկայի վերաբերյալ,
- իրականացրել է արտարժույթի անկանխիկ առուվաճառքի գործառնություններ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Խորենացի 15, 5-րդ սենյակ, Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

2014թ. դեկտեմբերի 31 –ի դրությամբ աշխատակիցները թիվը եղել է 19 (2013թ. դեկտեմբերի 31 –ի դրությամբ՝ 18):

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Ընկերության և հետևյալ դուստր ընկերությունների միջոցով՝

Դուստր ընկերություն	Հիմնադրման երկիրը	Սեփականության/ձայնի իրավունք	
		31 դեկտեմբերի, 2014թ.	31 դեկտեմբերի, 2013թ.
«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» փակ բաժնետիրական ընկերություն	Հայաստան	100.0%	100.0%

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված ներդրումային և կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարում իրականացնող առաջին ընկերությունն է: Ընկերության հիմնադրման ամսաթիվն է 2012թ. հոկտեմբերի 18-ը. այն գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից որպես ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչ՝ ստանալով թիվ 1 Լիցենզիան:

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ն ֆոնդերի կառավարում իրականացնող ընկերություն է, որը առաջարկում է ակտիվների կառավարման լուծումներ այդ թվում՝ առանձին վարվող հաշիվների, հատուկ պորտֆելների գծով անհատական խորհրդատվություն, ինչպես նաև մասնագիտացված պլանավորում և պորտֆելների մշտական կառավարում:

Ընկերությունը կառավարում է հետևյալ բաց կամավոր կենսաթոշակային և ներդրումային հիմնադրամները

- ԿԱՄ Պետական Արժեթղթերի Ֆոնդ
- ԿԱՄավոր 1 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ
- ԿԱՄավոր 2 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ

ա. Գործարար միջավայրը

Կարգավորող մարմինները վերահսկում են խմբի գործունեության տարաբնույթ ոլորտները, և կարող են իրականացնել ստուգումներ՝ կիրառելի օրենսդրության, կանոնակարգերի և կանոնների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Այս օրենսդրությունը, կանոնակարգերը և կանոնները կարգավորում են գործունեության տարբեր ասպարեզները, ներառյալ՝ վաճառքի և մարքեթինգային գործունեությունը, թրեյդինգային գործառույթները, հաճախորդների ակտիվների գծով կիրառվող մոտեցումը, շարունակական մասնագիտական վերապատրաստումը, փողերի լվացման կանխարգելման գործունեությունը, հաճախորդի ճանաչման քաղաքականությունը, հաշվետվությունների և հաշվառման վարումը, ինչպես նաև տնօրենների, ղեկավար և շարքային աշխատակիցների վարվելակարգի կանոնները:

բ. Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Հետևաբար, խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ:

Չարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Հայաստանի Հանրապետությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները, ներառյալ տնտեսական, քաղաքական և սոցիալական և իրավական և օրենսդրական ռիսկերը: ՀՀ-ում ձեռնարկատիրական գործունեությունը կարգավորող օրենսդրական դաշտը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների: Հարկային և կանոնադրական դաշտը կարող է ենթարկվել տարաբնույթ մեկնաբանությունների: ՀՀ ապագա տնտեսական ուղղվածությունը մեծապես կախված է կառավարության ընդունած հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությամբ, ինչպես նաև իրավական, կանոնակարգային և քաղաքական դաշտի զարգացումներով:

Հայաստանը շարունակում է ենթարկվել քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունների: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի այն աստիճան զարգացած գործարար և կանոնակարգային ենթակառուցվածք, որը բնորոշ է ավելի հասուն ազատ շուկայական տնտեսություններին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտ են հանդիսանում տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակը և տնտեսավարման կենտրոնացվածությունը, տարածաշրջանային անկայունությունները և միջազգային տնտեսական ճգնաժամը:

Ի լրումն, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաների գործունեության ծավալները, ինչը թերևս չի արտացոլում ֆինանսական գործիքների արժեքները: Երկրի ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, հարկային կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալի ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները:

Խմբի ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայում, կանոնակարգային դաշտում և աշխարհաքաղաքական այլ փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ դեր ունեն ակտիվների գնահատման, թրեյդինգային գործունեության, տոկոսադրույքների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նկատմամբ, և դուրս են Խմբի վերահսկողությունից: Վարկային շուկաների իրադրության վատթարացումը, կարճաժամկետ տոկոսադրույքների և արժեթղթերի գնահատումներում նվազումները բացասական ազդեցություն ունեն Խմբի սեփական կապիտալի վրա:

Անբարենպաստ փոփոխությունները, որոնք առաջանում են համաշխարհային ֆինանսական համակարգի ռիսկերից, այդ թվում՝ վարկային միջավայրի ցանկացած լճացումը կարող է դանդաղեցնել կամ խոչընդոտել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսությունը նվելին, դեռևս առկա են անորոշություններ՝ կապված երկրների տնտեսական իրավիճակի հետ, որը կարող է հանգեցնել արտասահմանից ներհոսող դրամական միջոցների պակասորդի, ինչպես նաև հանքարդյունաբերական արտադրանքի գների անկման, որը մեծապես որոշիչ դեր է խաղում ՀՀ տնտեսության համար: Առավել խիստ զգալի շուկայական սպառնալիքների և դժվարությունների արդյունքում ՀՀ տնտեսությունը, ինչպես նաև Ընկերության գործունեությունը կարող են վատթարանալ:

ՀՀ դրամի արժեզրկումը սկսվել է 2014թ. նոյեմբերին և շարունակվել է 2014թ. դեկտեմբերի ընթացքում: ՀՀ դրամի արժեզրկումը կախված է մի շարք գործոններից ինչպիսիք են՝ գլոբալ տնտեսական զարգացումները, առաջին հերթին՝ ԱՄՆ-ում դիտվող աճի պայմաններում ԱՄՆ դոլարի արժեվորումն այլ զարգացող և զարգացած երկրների արժույթների համեմատ: ԱՊՀ երկրներում իրավիճակը էլ ավելի են բարդացնում աշխարհաքաղաքական խնդիրները և նավթի գների անկումը: Այս գործոնները հանգեցրել են տնտեսական աճի կտրուկ անկման Ռուսաստանում և ազգային արժույթի արժեզրկման: Սա իր հերթին մեծացրել է ճնշումը ԱՊՀ տարածաշրջանում, ինչի արդյունքում կրճատվել են արտահանման և փոխանցումների արդյունքում դոլարային ներհոսքերը:

Ղեկավարության համոզմամբ, իրենց կողմից ձեռնարկվում են բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները Խմբի կայուն զարգացումն ապահովելու ուղղությամբ: Կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ղեկավարության գնահատականները ներկայիս բիզնես միջավայրի՝ կատարողական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի վրա

հնարավոր ազդեցության վերաբերյալ: Այնուամենայնիվ, քանի որ նման ենթադրությունների հիմքում ընկած են բազմաթիվ փոփոխական պայմաններ և անորոշություններ, ղեկավարությունը հնարավորություն չունի արժանահավատ գնահատական տալ, թե նման հանգամանքները ինչ ազդեցություն կունենան Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում այն ճշգրտումների ազդեցությունը, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե վերը նշված հանգամանքները դիտարկելի և արժանահավատորեն չափելի լինեին Հայաստանի Հանրապետությունում:

Որպես ներդրումների կառավարիչ, Խումբը ենթակա է կանոնակարգման պատավորությունների՝ կապված կառավարման վճարներն, համապատասխանության գործողությունների իրականացման, միջնորդային պայմանագրերի, շահերի բախման, գովազդման, Խմբի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայտման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Ֆինանսական կազմակերպությունները, որպես կանոն, պետք է ներդնեն փողերի լվացման կանխարգելման քաղաքականություններ, իրականացնեն աշխատակիցների հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ, նշանակեն փողերի լվացման կանխարգելման համար պատասխանատու աշխատակցի: Ավելին, տվյալների գաղտնիության և պաշտպանության ոլորտում կանոնակարգային գործառնությունները ողջ աշխարհում շարունակաբար զարգանում են, և պայմանավորված են հիմնականում տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, և որպես արդյունք՝ տեղեկատվության արագ տարածման հնարավորություններով: Խմբի հանդեպ կիրառելիության շրջանակներում պետք է ապահովվի համապատասխանություն այդ կանոնակարգային պահանջների հետ: Ղեկավարության կողմից սահմանվել են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր այդ կանոնակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

գ. Ֆոնդերի կառավարումը

Խումբը ղեկավարում և իրականացնում է ֆոնդերում պահվող փայերի և այլ ներդրումային գործիքների վարչարարությունը՝ ներդրողների անունից: Այդ կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառվել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համախմբման նկատառումները կիրառելի են դառնում՝ համաձայն հաշվետվությունների ներկայացման համապատասխան ստանդարտի պահանջների:

2. Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՀՅՄՍ) համաձայն:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

ա. Պատրաստման հիմունքները

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ հսումբը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ հսումբը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք խմբին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալները:

Խումբն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական գրառումների հիման վրա և ճշգրտվել են՝ ՖՀՄՍ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Խումբն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում

(ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ճանոթագրություն 6-ում:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ. ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Ընկերությունն իրականացում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): ՀՀ-ի, հետևաբար՝ Ընկերության և իր դուստր ընկերության գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ դրամ): Ողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում. ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ դա պահանջվում կամ թույլատրվում է որևէ ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակորեն բացահայտված է խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնադրույթները ներկայացված են ստորև՝

բ. Համախմբման հիմունքները

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են Ընկերության և իր դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները: Վերահսկողությունը առկա է այն դեպքում, երբ Ընկերությունը՝

- ազդեցություն ունի ներդրվող կազմակերպության վրա
- ներդրվող կազմակերպությունում ներգրավվածության արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները ազդում են ընկերության վրա;
- հնարավորություն ունի օգտագործել իր ազդեցությունը՝ իր եկամտաբերության վրա ազդեցություն գործելու համար

Ընկերությունը վերագնահատում է իր վերահսկողությունը ներդրվող կազմակերպությունում, եթե առկա են փաստեր կամ հանգամանքներ, որոնք վկայում են այն մասին, որ առկա են փոփոխություններ վերը նշված վերահսկողության տարրերից մեկում կամ մի քանիսում:

Երբ Ընկերությունն ունի ներդրվող ընկերությունում ձայների մեծամասնությունից պակաս իրավունք, այն ազդեցություն ունի ներդրվող ընկերության վրա այն դեպքում, երբ ձայների քանակը բավարարար է, որպեսզի իրավունք ընձեռի Ընկերությանը միակողմանիորեն ուղղորդել ներդրվող ընկերության գործողությունները: Ընկերությունը հաշվի է առնում բոլոր հանգամանքները և փաստերը, գնահատելիս, թե արդյոք Ընկերության ձայնի իրավունքը ներդրվող կազմակերպությունում բավարար է իրեն լիազորություններ ապահովելու համար, ներառյալ՝

- Ընկերության կողմից ձայնի իրավունքի չափը՝ համեմատած ձայնի իրավունք ունեցող այլ անձանց չափերին և ձայների բաշխվածությանը,
- Ընկերության, այլ ձայնի իրավունք ունեցողների կամ այլ կողմերին վերապահվող հնարավոր ձայնի իրավունքը
- Այլ պայմանագրային պարտավորություններից առաջացող իրավունքներ, և
- Այլ լրացուցիչ փաստեր և հանգամանքներ, որոնք ցույց են տալիս, որ Ընկերությունը ունի կամ չունի համապատասխան գործողություններն ուղղորդելու ներկա հնարավորություն որոշում կայացնելու պահին, ներառյալ նախորդ բաժնետերերի ժողովի ընթացքում ձայների բաշխվածությունը:

Դուստր ընկերության համախմբումը սկսվում է այն ժամանակ երբ Ընկերությունը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ, և դադարում է, երբ ընկերությունը կորցնում է վերահսկողությունը դուստր ընկերության նկատմամբ: Մասնավորապես, դուստր ընկերության տարվա ընթացքում ստացված և օտարված եկամուտները և ծախսերը ներառված են համախմբված հաշվետվություն շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում այն օրվանից, երբ Ընկերությունը ձեռք է բերում դուստր ընկերության հանդեպ վերահսկողություն, մինչև այն օրը, երբ ընկերությունը դադարում է վերահսկել դուստր ընկերությունը:

Անհրաժեշտության դեպքում, ճշգրտումներ են կատարվում դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում, վերջինիս հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը խմբի համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ համապատասխանեցնելու համար:

Բոլոր միջխմբային ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալը, եկամուտները, ծախսերը և դրամական հոսքերը՝ կապված խմբի անդամների միջև գործարքների հետ, ամբողջությամբ մարվել են համախմբման ժամանակ:

գ. Արտարժույթ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ համապատասխան արտարժույթի համար գործարքի օրվա դրությամբ բորսայի փակման փոխարժեքով, դրա բացակայության դեպքում՝ ՀՀ ԿԲ հայտարարած միջին փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքով:

Արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկումից (վերագնահատումից) առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես զուտ օգուտ (կորուստ) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող զուտ օգուտի կամ վնասի տարր:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս խմբի կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են՝

	Սփոթ փոխարժեք	
	31 դեկտեմբերի, 2014թ.	31 դեկտեմբերի, 2013թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	577.47	559.54

դ. Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը:

Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկի ստացումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ զեղչեր) պարտքային գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Դեկավարությունն արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկման ժամանակ գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքների բոլոր պայմանագրային պայմանները, բայց ոչ ապագա պարտքային կորուստները: Ստացված կամ ստացվելիք տոկոսները, վճարված կամ վճարվելիք տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, համապատասխանաբար որպես տոկոսային եկամուտ կամ տոկոսային ծախս:

ե. Ակտիվների կառավարման գործունեություն և կոմիսիոն եկամուտ

Պորտֆելի և այլ կառավարման վճարները ճանաչվում են՝ հիմք ընդունելով կիրառելի ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը, որպես կանոն՝ ժամանակային համամասնությամբ: Ակտիվների կառավարման վճարները՝ կապված ներդրումային հիմնադրամների հետ հաշվառվում են համամասնորեն՝ ծառայության մատուցման ժամանակահատվածի ընթացքում:

Ակտիվների կառավարման և վարչարարության վճարները վերաբերում են ֆիդուցիար գործունեության վճարներին, որոնց դեպքում Խումբը պահում կամ իր հաճախորդների անունից ներդնում է ակտիվներ, և մատուցում է ակտիվների վրա հիմնված այլ ֆինանսական ծառայություններ: Այդ վճարները հիմնված են այդ ֆոնդերում ներդրված հաճախորդի ակտիվների օրական մնացորդների վրա: Ընկերությունը նաև վաստակում է ակտիվների կառավարման վճարներ խորհրդատվական լուծումներ առաջադրելիս, որոնք ներառում են խորհրդատվական և հաշիվների կառավարման ծառայություններ: Ֆոնդում ներառված՝ հաճախորդի ակտիվների իրական արժեքները հիմնված են շուկայում գնանշված արժեքների և այլ դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Խմբի կառավարման և պահառության ներքո գտնվող ակտիվները չեն հանդիսանում Խմբի ակտիվներ և համապատասխանաբար՝ չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Խումբը չի ենթարկվում նման տեղաբաշխման հետ կապված որևէ վարկային ռիսկի, քանի որ այն չի երաշխավորում այդ ներդրումները:

գ. Արժեթղթերով գործարքներ և ներդրումային եկամուտ

Արժեթղթերով գործարքները հաշվառվում են գործարքի (արժեթղթերի վաճառքի կամ գնման) ամսաթվին: Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է հաշվեգրման սկզբունքով: Ծահաբաժինների տեսքով եկամուտը հաշվառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթվին: Արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է՝ միջին կշռված ինքնարժեքի հիմունքով:

Ինչ վերաբերում է կարճաժամկետ և ֆիքսված եկամտաբերությամբ ներդրումներին, գեղչերը և Էմֆիոն եկամուտները ամորտիզացվում են և հաշվառվում են ներդրումային եկամուտում: Վաճառված արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով:

Չամապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում, իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտը ներառում է իրական արժեքի բոլոր իրացված և չիրացված փոփոխությունները, արտաժույթի փոխարժեքային տարբերությունները, սակայն չի ներառում տոկոսների և շահաբաժինների տեսքով եկամուտը:

ե. Կոմիսիոն ծախսեր

Կոմիսիոն ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունների կատարումից հետո:

ը. Ընկերությունը որպես վարձակալ

Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

թ. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորությունները չափվում են չզեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայության տրամադրման դեպքում: Պարտավորությունը ճանաչվում է կարճաժամկետ դրամային պարզապահարի տեսքով վճարվելիք գումարի գծով, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ վճարելու այդ գումարը աշխատակցին նախկինում մատուցված ծառայության դիմաց, և պարտավորությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

ժ. Հարկում

Ծահուկահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ. Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Խմբի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ. Իետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ իետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների և համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցության իետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և երբ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նման ներդրումների և մասնակցության իետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով առաջացվող իետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ կլինի բավարար հարկվող շահույթ, որի դիմաց հնարավոր կլինի օգտագործել ժամանակավոր տարբերություններից առաջացած օգուտը և երբ ակնկալվում է այդ տարբերությունների հակադարձումը տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա իետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և իետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային իետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով

Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր. Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Խմբի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

ի. Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ.

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում տեսանելի ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է խմբի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեղշավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ`
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, խմբի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով` այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով` ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են եկամուտներում կամ ծախսերում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի, վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես ծանոթագրություն 21):

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով խումբն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով` օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը` հանած արժեզրկումը:

Եթե խումբը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների ամկայության), ողջ դասը կորակագրվելու և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, խմբի կարգելվելու ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես ա) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ՝ գ) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ:

Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով: Իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտը և վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում և կուտակվում են ներդրումների վերագնահատման պահուստում, բացառությամբ ոչ ժամանակավոր արժեզրկման կորուստների, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսի, շահաբաժինների տեսքով եկամտի, դրամային ակտիվների դեպքում՝ արտարժույթի փոխարկումից օգուտի և վնասի, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այն դեպքում երբ ներդրումն օտարվում է կամ համարվում է արժեզրկված, նախկինում ներդրումների վերագնահատման պահուստում կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման և արժեղթերի փոխառվության գործարքներ. Իր գործունեության բնականոն ընթացքում խումբն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (հետգնման), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետգնման): Խումբն օգտագործում է հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերը որպես իր գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետգնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ՝ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Խումբը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Ֆիքսված վճարի դիմաց պայմանագրային կողմերին փոխառությամբ տրված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրենց սկզբնական կատեգորիայում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ պայմանագրային կողմը իրավունք ունի ըստ պայմանագրի կամ ընդունված պայմանների վաճառել կամ վերագրավադրել արժեթղթերը, որի դեպքում դրանք վերադասակարգվում են և ներկայացվում են առանձին: Ֆիքսված վճարի դիմաց փոխառությամբ ստացված արժեթղթերը չեն ներկայացվում հաշվառվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք վաճառվում են երրորդ կողմի, որի դեպքում արժեթղթեր վերադարձնելու պարտականությունը հաշվառվում է իրական արժեքով այլ փոխառու միջոցներում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Խումբը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում: Եթե Խումբը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Խումբը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Խմբի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Խումբը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետզհետե օպցիոնը), ապա Խումբը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ և բաժնային գործիքներ

Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը. Խմբի կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային դրույթների էությունից և ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ. Բաժնային գործիքը ցանկացած պայմանագիրն է, որը վկայում է ընկերության ակտիվներում մասնակցության մնացորդի վերաբերյալ՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները՝ թողարկված ընկերությունների խմբի կողմից ճանաչվում են որպես ստացված հատկացումներ՝ առանց ուղղակի թողարկման գծով ծախսերը:

Խմբի կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում է և նվազեցվում անմիջականորեն սեփական կապիտալից: Խմբի կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ չեղարկման դեպքում շահույթում կամ վնասում օգուտ կամ վնաս չի ճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթում կամ վնասում իրական արժեքով չափվող կամ այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Խումբ կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Խմբի փաստաթղթավորված

միսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող բոլոր օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառվում է «տոկոսային ծախս» տողում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես ծան. 22):

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն տոկոսադրույթն է, որը ճշգրտորեն գեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ գեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում. Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Խմբի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները \$ՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ներառյալ ապագա իրադարձությունների ակնկալիքների վրա, որոնք կարող են տեղի ունենալ տվյալ հանգամանքներում: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Ղեկավարությունը նաև գնահատումներից բացի, որոշակի դատողություններ է կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում: Դատողությունները, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված գումարների և գնահատումների վրա, և որոնք կարող են զգալի ճշգրտումներ առաջ բերել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում առաջիկա ֆինանսական տարվա ընթացքում, վերաբերում են իրական արժեքի գործիքներին: Իրական արժեքի լավագույն վկայություն է հանդիսանում դրա գինը ակտիվ շուկայում: Շուկայում գնի բացակայության դեպքում հումքն օգտագործում է այլ գնահատման տեխնիկաներ, մասնավորապես՝ թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին շուկաներում համանման գործիքների հետ համեմատության մեթոդը: Իրական արժեքի չափումները ներկայացված են ծանոթագրություն 22-ում:

5. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (\$ՀՄՍ) կիրառումը

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ-ներում, որոնք ազդում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա: Ընթացիկ տարում ընդունվել են հետևյալ նոր և վերանայված ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները, որոնք ազդեցություն են ունեցել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

- Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 ստանդարտներում: *Ներդրումային ընկերություններ.*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում. *Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. *Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում: *Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում*
- \$ՀՄՍԿ 21. *Տուրքեր*

Փոփոխություններ \$ՅՄՍ 10, \$ՅՄՍ 12 և ՀՅՄՍ 27 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ:

\$ՅՄՍ 10-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բացառություններ ներդրումային ընկերության դուստր ընկերությունների համախմբան պահանջներից: Փոխարենը, ներդրումային ընկերությունից պահանջվում է դուստր ընկերություններում ունեցած մասնակցությունը չափել իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս բացառությունը չի առնչվում ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություններին, որոնք տրամադրում են ներդրումային ընկերության ներդրումային գործունեությանն առնչվող ծառայություններ:

Որպես ներդրումային ընկերություն որակվելու համար հաշվետու ընկերությունից պահանջվում է՝

- ձեռք բերել միջոցներ մեկ կամ ավելի ներդրողների կողմից՝ մասնագիտական ներդրումային կառավարման ծառայություններ տրամադրելու նպատակով,
- պարտավորություն ստանձնել ներդրող(ներ)ի հանդեպ առ այն, որ իր գործունեության նպատակը միջոցների ներդրումն է կապիտալի արժեքի կամ ներդրումային եկամուտ ստանալու կամ այդ երկուսի համատեղման միջոցով եկամտաբերության ապահովումն է, և
- չափել և գնահատել հիմնականում իր բոլոր ներդրումների կատարողականը իրական արժեքի սկզբունքով:

Համապատասխան փոփոխություններ են տեղի ունեցել \$ՅՄՍ 12 և ՀՅՄՍ 27-ում՝ ներդրումային կազմակերպությունների կողմից Նոր բացահայտումների պահանջները արտացոլելու համար:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում իմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՅՄՍ 32 ստանդարտում. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում:

ՀՅՄՍ 32-ը պարզաբանում է ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցմանը վերաբերող պահանջները: Մասնավորապես, այս փոփոխությունները պարզաբանում են այնպիսի հասկացությունների նշանակությունը, ինչպիսիք են՝ «ներկայումս ունի հաշվանցման իրավաբանորեն գործադրելի իրավունք» և «միաժամանակյա իրացում և մարում»:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում իմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբը չունի ֆինանսական ակտիվներ կամ ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

Փոփոխություններ ՀՅՄՍ 36 ստանդարտում. Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով:

ՀՅՄՍ 36 ստանդարտը ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքի հաշվանցման պահանջը սահմանափակում է այն ժամանակահատվածներով, որոնցում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվել է կամ հակադարձվել: Ավելին, դրանք ընդլայնում և պարզաբանում են բացահայտման պահանջները այն դեպքերում, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքը որոշվել է իրական արժեքից հանած իրացման գին հիմունքներով: Նոր բացահայտումները ներառում են իրական արժեքի հիերարխիան, հիմնական ենթադրությունները և գնահատման տեխնիկան, որոնք համապատասխանում են ՀՅՄՍ 13 *Իրական արժեքով չափումներ* ստանդարտով պահանջվող բացահայտումներին:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում իմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբը չունի նման բացահայտում պահանջող ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում:

Այս փոփոխությունները թույլ են տալիս շարունակել հեջային հաշվառումը այն դեպքում, երբ ածանցյալ գործիքը վերաձևակերպվում է քլիրինգային գործարքի կողմի վրա և բավարարված են որոշակի պայմաններ: Այս փոփոխությունով նաև պարզաբանվում է, որ վերաձևակերպման արդյունքում հեջավորման գործիք հանդիսացող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն պետք է ներառվի հեջի արդյունավետության գնահատման և չափման գնահատման գործընթացում:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում իմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբը չի կիրառում հեջային հաշվառում:

ՀՀՄՍԿ 21. Տուրքեր: Այս մեկնաբանությունը կիրառելի է պետական մարմինների կողմից կիրառվող բոլոր տեսակի վճարումների գծով, բացառությամբ շահութահարկի, որոնք լուսաբանվում են ՀՀՄՍ 12 ստանդարտով, և բացառությամբ օրենքի խախտման դեպքում կիրառվող տույժեր և տուգանքների: Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ տուրքերի վճարման պարտավորությունը պետք է ճանաչվի միայն այն դեպքում, երբ պարտադրող իրադարձությունը տեղի է ունեցել, և ուղղություն է տալիս այն մասին, թե արդյոք պարտավորությունը պետք է ճանաչվի առաջընթաց սկզբունքով որոշակի ժամանակահատվածի համար, թե ամբողջությամբ պետք է ճանաչվի կոնկրետ ամսաթվի դրությամբ:

Մեկնաբանությունը ազդեցություն չի ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ իմբի քաղաքականության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունների:

Խումբը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Ջրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՋՄՍ-ներ

Խումբը չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ստանդարտները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 19. Սահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ • ՋՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվկ • ՋՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվկ 	<p>Գործում է 2014թ. հուլիսի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՋՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվկ • ՋՄՍ 14. <i>Յետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ</i> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 16 և ՋՄՍ 38 ստանդարտում: <i>Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում</i> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 27 ստանդարտում: <i>Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում</i> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 16 և ՋՄՍ 41 ստանդարտում: <i>Գյուղատնտեսություն: Բերքատու բույսեր</i> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 11 ստանդարտում: <i>Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում</i> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 10 և ՋՄՍ 28 ստանդարտում: <i>Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում</i> 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՋՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ 	<p>Գործում է 2017թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՋՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ 	<p>Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՋՄՍ 1 ստանդարտում: <i>Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր</i> 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>

Փոփոխություններ ՋՄՍ 19 ստանդարտում: Սահմանված հատուցումների պլաններ.

Աշխատակիցների հատկացումներ: ՋՄՍ 19՝ Աշխատակիցների հատուցումներ ստանդարտում տեղի ունեցած փոփոխությունները հստակեցնում են, թե ինչպես աշխատակիցների կամ երրորդ կողմերի հատկացումները, որոնք փոխկապակցված են ծառայության հետ, պետք է վերագրվեն ծառայության ժամանակահատվածներին: Ավելին, փոփոխությունները գործնական կիրառություն են սահմանում այն դեպքում, եթե հատկացումների գումարները կախված չեն աշխատած տարիների քանակից. նման դեպքում հնարավորություն է ընձեռնվում, սակայն ոչ՝ պահանջվում, նման հատկացումները ճանաչել որպես ծառայության արժեքի նվազեցում՝ այն ժամանակահատվածում, երբ մատուցվել է համապատասխան ծառայությունը:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Խումբը չունի/չի նախատեսում սահմանված հատուցումների պլան:

ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ. ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. ընթացքը ներառում է մի շարք ՖՅՄՍ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՖՅՄՍ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացությունների սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՅՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք տվյալ պայմանական վճարը ֆինանսական գործիք է համաձայն ՀՀ ՖՅՄՍ 39-ի կամ ՀՀ ՖՅՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն է:

ՖՅՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի Խումբը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատազրույցը Խմբի ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

ՖՅՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀ ՖՅՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀ ՖՅՄՍ 39-ում և ՀՀ ՖՅՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց գեղջման չափման հնարավորության կասեցման, եթե գեղջման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՀ ՖՅՄՍ 16-ի և ՀՀ ՖՅՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը:

ՀՀ ՖՅՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը

հանդիսանում է հաշվետու կազմակերպության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու կազմակերպությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ. 2011-2013 թվականների ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՅՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՅՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՅՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գուտ հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառությունների շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՄՍ 39-ի կամ ՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՄՍ 32-ի:

ՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՄՍ 40-ը և ՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող խումբը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՀՄՍ 3-ի:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ. 2012-2014 թվականների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՅՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ գործող դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները տրամադրում են լրացուցիչ պարզաբանում այն մասին, թե արդյո՞ք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՅՄՄ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՅՄՄ 19-ի փոփոխությունները տրամադրում են պարզաբանում այն մասին, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատուները, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատուկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՅՄՄ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՅՄՄ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ 14. Ջետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ: ՖՅՄՍ 14-ը թույլ է տալիս կազմակերպությանը, որն առաջին անգամ է ներդնում ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները, շարունակել հաշվառել հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներում տեղի ունեցած փոփոխությունները, սակավաթիվ փոփոխություններով, ըստ նախորդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի՝ ինչպես ՖՅՄՍ առաջին անգամ ընդունման դեպքում, այնպես էլ հետագայում ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՅՄՍ 14-ի կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունենա Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Խումբն առաջին անգամ ՖՅՄՍ ներդրում չի իրականացնում:

Փոփոխություններ ՅՄՄ 16 և ՅՄՄ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում: ՅՄՄ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՅՄՄ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս խումբը կիրառում է ուղիղ գծային մեթոդը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 27 ստանդարտում. Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում: ՀՀՄՍ-27 ում տեղի ունեցած փոփոխությունները թույլ են տալիս կազմակերպությանը՝ կիրառել բաժնեմասնակցության մեթոդը՝ որպես տարբերակ դուստր ընկերություններում, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառման համար: Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը: Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ խումբը չի պատրաստում առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում. Գյուղատնտեսություն. Բերքատու բույսեր: ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բերքատու բույս հասկացությունը և պանաջում, որպեսի բերքատու բույսի հատկանիշներ ունեցող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվեն որպես հիմնական միջոց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի՝ ՀՀՄՍ 41 ստանդարտի փոխարեն: Բերքատու բույսի վրա աճող բերքը շարունակում է հաշվառվել որպես գյուղատնտեսական արտադրանք ըստ ՀՀՄՍ 41-ի: Խմբի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 16 և 41-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ խմբի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ դրանց ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 11 ստանդարտում. Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում: ՀՀՄՍ 11-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները ուղեցույց են տրամադրում այն մասին, թե ինչպես հաշվառել համատեղ գործունեության ձեռքբերումը, որը հանդիսանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում ըստ ՀՀՄՍ 3-ի: Մասնավորապես, այս փոփոխությամբ սահմանվում է, որ կիրառելի են ՀՀՄՍ 3-ով և այլ ստանդարտներով սահմանված՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համապատասխան սկզբունքները: Միևնույն պահանջը պետք է կիրառվի համատեղ գործունեության ձևավորման դեպքում, այն և միայն այն դեպքում, եթե գործող ձեռնարկատիրական միավորը հատկացվում է համատեղ գործունեության՝ վերջինիս մասնակցող կողմերից մեկի կողմից: Համատեղ գործունեություն իրականացնող նաև պետք է բացահայտի համապատասխան տեղեկատվությունը ըստ ՀՀՄՍ 3-ի և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների համար կիրառելի այլ ստանդարտների:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ \$ՅՄՍ 10 և \$ՅՄՍ 28 ստանդարտում. Ներդրողի և Նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում:

Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ասոցիացված կազմակերպությանը կամ համատեղ ձեռնարկմանը ակտիվների իրացման կամ հատկացման դեպքում, կամ վերահսկողության կորստի դեպքում, եթե համատեղ վերահսկողությունը կամ նշանակալի ազդեցությունը պահպանվում է գործարքում, որում ներգրաված են ասոցիացված կամ համատեղ ձեռնարկումներ, օգուտի և վնասի ճանաչման չափը կախված է նրանից, թե արդյոք ակտիվները կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր՝ ինչպես սահմանված է \$ՅՄՍ 3-ում: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ցանկացած օգուտ կամ վնաս ճանաչվում է ամբողջությամբ: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից չեն ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ապա կազմակերպության օգուտի կամ վնասի մասը չի ներառվում ճանաչման մեջ:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

\$ՅՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ: 2014թ. մայիսին հրապարակվել է \$ՅՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից զոյացած հասույթի հաշվառման համար: \$ՅՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ \$ՅՄՍ 18 *Հասույթ*, \$ՅՄՍ 11 *Կառուցման պայմանագրեր* և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

\$ՅՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Խումբը պետք է ճանաչի հասույթը՝ ներկայացնելով խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստն այն գումարով, որը կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- Հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- Պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- Գործարքի գնի որոշում,
- Գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- Հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ կազմակերպությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ \$ՅՄՍ 15-ի, կազմակերպությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների շուրջ, ինչպիսիք են հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են Նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Խմբի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՅՄ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ ՖՅՄ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՅՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ: 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՅՄ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՅՄ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՋՄՄԽ-ն թողարկեց ՖՅՄ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՅՄ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՋՄՄ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը* ստանդարտը:

ՖՅՄ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: ՖՅՄ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «իրական արժեք այլ համապարփակ եկամտի միջոցով» հասկացությունը այն պարտքային գործիքների գծով, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով թե հավաքագրել պայմանագրային դրամական հոսքերը և թե վաճառել ֆինանսական ակտիվները, և որոնք ըստ պայմանագրի պայմանների բաղկացած են ֆինանսական ակտիվներից, որոնք առաջացնում են որոշակի ամսաթվերի դրությամբ դրամական հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միմիայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում՝ սկզբնական ճանաչումից հետո չափվելով իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՅՄ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են փոփոխման ոչ ենթակա որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՋՄՄ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված կազմակերպության սեփական վարկային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՖՅՄ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների

ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

- **Արժեզրկում:** ՖՅՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՋՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի խումբը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Չեջային հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջային հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանությունն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի կառավարման գործընթացներին: Ըստ ՖՅՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև խմբի ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:
- **Ապաճանաչում:** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՋՄՍ 39:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՋՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Խմբի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՅՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ խմբի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՅՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՋՄՍ 1 ստանդարտում: Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր. Այս փոփոխություններով պարզաբանվում են տեղեկատվության բացահայտման սկզբունքները: Ընդլայնվում է Էականության սահմանումը: Այն սահմանում է տվյալների ընդհանրացման և տարանջատման պահանջները, պարզաբանում է, որ Էականությունը կիրառելի է ֆինանսական հաշվետվությունների բոլոր բաժինների վրա, և անգամ այն դեպքերում, եթե ստանդարտներով պահանջվում է առանձնահատուկ բացահայտումների գծով Էականության չափանիշների կիրառում: Ստանդարտը նաև ավելի ընդլայնված ուղեցույցներ է պարունակում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից

ծանոթագրությունների հերթականության վերաբերյալ:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6. Ռիսկերի կառավարում

Ընդհանուր նկարագրություն

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են մի շարք ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ շուկայական, վարկային, իրացվելիության ռիսկերը, ինչպես նաև՝ ոչ ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ տեխնոլոգիական, գործառնական, իրավաբանական և վարկանիշային ռիսկերը: Այս ռիսկերի հայտնաբերումը և կառավարումը կարևորագույն դեր է խաղում Խմբի հաջողության և ֆինանսական կայունության տեսանկյունից: Այս ծանոթագրությունը ներկայացնում է նշված ռիսկերի հավանականությունը Խմբի համար, այդ ռիսկերի չափման և կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները:

Խումբն ակտիվ դեր ունի ռիսկերի կառավարման գործընթացում, ինչպես նաև ունի սահմանած քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, համաձայն որոնց տարբեր ստորաբաժանումներ և վերահսկողություն իրականացնող միավորներ պատասխանատու են զանազան ռիսկերի հայտնաբերման, չափման և վերահսկողության իրականացման համար: Ռիսկերի կառավարման աշխատանքների վերահսկողությունն իրականացնում է Կառավարչի գործադիր մարմինը, որը պատասխանատու է ռիսկի գործոնների ուսումնասիրության և վերահսկողության համար, և վարում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության և գործընթացների շարունակական մշակման և բարելավման աշխատանքները: Առանձնահատուկ ռիսկ պարունակող ոլորտներն են՝

- վարկային և շուկայական ռիսկերը, որոնք առաջանում են որոշակի արժեթղթերի գծով դիրքերի ձեռքբերման հետևանքով,
- տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության ռիսկերը, որոնց գծով առանձնահատուկ ուշադրություն պահանջող ոլորտներն են տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության քաղաքականությունը, ընթացակարգերը և վերահսկողությունները,
- ներդրումների կառավարումը, որտեղ առանձնահատուկ ուշադրություն են պահանջում այն գործողությունները, որտեղ Խումբը և նրա պրինցիպալները հանդես են գալիս որպես ներդրումային կառավարիչներ ,
- գործառնական ռիսկերը, որտեղ առանձնահատուկ կարևորություն է տրվում ներքին գործընթացների, մարդկային ռեսուրսների և համակարգերի աշխատանքների ոչ պատշաճ կատարմանը կամ խափանմանը կամ արտաքին միջադեպերի կամ հարաբերությունների (մատակարարներ, գործընկերներ) գծով առաջանալիք ռիսկերին:

Ղեկավարության կողմից սահմանված են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնցով պետք է առաջնորդվեն աշխատակիցները՝ հաճախորդների հետ հարաբերություններում, ինչպես նաև զանազան գործընկերների հետ փոխհարաբերություններ կառուցելու պայմանները: Հաճախորդներին առնչվող քաղաքականություններում անդրադարձ է արված հաճախորդների կողմից Խմբի ֆոնդերում մասնակցության, տվյալների և ֆիզիկական անվտանգության, ոլորտի կանոնակարգերի և էթիկայի կանոնների պահպանման հարցերին, ինչպես նաև կարգավորվում են աշխատակիցների և խորհրդատուների վարքագծի կանոնները:

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են ռիսկեր: Չետևաբար, չնայած ռիսկային ոլորտների հայտնաբերմանն ուղղված քայլերին, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման քաղաքականություններին և ընթացակարգերին, չի կարելի բացառել, որ Խումբը կարող է անկանխատեսելի վնասներ կրել գործառնական և այլ ռիսկերի առաջացման արդյունքում:

ա. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական ռիսկերն այն ռիսկերն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքներից, որոնց հակված է Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում կամ ավարտին: Ֆինանսական ռիսկն իրենից ներկայացնում է շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկի կառավարման գործառնության առաջնային նպատակն է՝ սահմանել ռիսկի սահմանաչափերը, այնուհետև՝ ապահովել, որ ռիսկի հակվածությունը մնա այդ սահմանաչափի շրջանակներում:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը կորստի ռիսկն է, որ կարող է առաջանալ փոխառուի, ապահովագրողի կամ պայմանագրային կողմի՝ պայմանավորվածության համաձայն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու կարողության վատթարացման արդյունքում: Խումբը կրում է պարտքային ռիսկ առաջին հերթին ներդրումային գործունեության և բանկերում մնացորդների գծով: Խումբը փորձում է կառավարել իր պարտքային ռիսկը՝ կիրառելով վերահսկվող ներդրումային ռազմավարություն, ինչպես նաև կիրառելով ողջամիտ դատողություն բանկային գործընկերներ ընտրելիս: Խումբը կարող է կատարել ֆինանսավորման ապահով գործարքներ, մասնավորապես՝ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (ռեպո պայմանագրեր), կամ գնման և վերավաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետգնման պայմանագրեր): Ապահով գործարքների գծով, որոնք ներառում են հետգնման և վերավաճառքի պայմանագրերը, Ընկերությանը թույլ է տրվում վաճառել կամ վերագրավադրել որպես գրավ պահվող արժեթղթերը և օգտագործել այս արժեթղթերը դրանց փոխառության գործարքներում կամ փոխանցել պայմանագրային կողմերին՝ կարճ դիրքերի փակման նպատակով:

Խումբը պատասխանատու է պարտքային ռիսկի վերահսկողության համար և պատասխանատու է Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման համար, այդ թվում՝ պարտքային քաղաքականության ձևակերպում, գրավի պահանջների բավարարում, վարկերի գնահատում, պարտքային ռիսկի ուսումնասիրություն և գնահատում, պայմանագրային կողմերի գծով, ինչպես նաև ըստ թողարկողի, վարկանիշի միջակայքերի, շուկայի իրացվելիության և երկրի գծով կուտակումների սահմանափակում: Ղեկավարությունը չունի ներքին վարկանշման համակարգ և պարտքային ռիսկը կառավարելու նպատակով կանոնավորապես գնահատում է ակտիվների որակը, սահմանում է իր ռիսկի ախորժակը՝ կիրառելով, ի թիվս այլ միջոցների, սահմանափակումների քաղաքականություն, խոշոր գործարքների գծով սահմանելով հաստատումների մեխանիզմ:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պարտքային ռիսկի հակվածությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի		Երկիր	Վարկանիշ
	2014թ.	2013թ.		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	6,447	Հայաստան	Չվարկանշված
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	181,539	Հայաստան	Չվարկանշված
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	Հայաստան	Չվարկանշված
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	1,282,810	Հայաստան	Չվարկանշված
Բանկերից ստացման ենթակա միջոցներ	209,666	210,653	Հայաստան	Չվարկանշված
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	16,866	11,225	Հայաստան	Չվարկանշված
	1,174,180	1,692,674		

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ տարածքում գտնվող գործարքային կողմերի հետ են և ֆինանսական ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

Արժեղթերի փոխատվություն: Խուժբը ժամանակավորապես փոխատվությամբ տրամադրում է իր սեփական արժեթղթերը այլ բրոքերների և պայմանագրային կողմերի և որպես փոխատու արժեթղթերի ապահովություն ստանում է կանխիկ միջոցներ: Արժեթղթերի գնի աճը կարող է հանգեցնել նրան, որ փոխատու արժեթղթերի իրական արժեքը կարող է գերազանցել որպես ապահովության միջոց ստացված կանխիկը: Այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմը չի վերադարձնում փոխատու արժեթղթերը կամ որպես ապահովության միջոց չի տրամադրում լրացուցիչ կանխիկ, ապա Խուժբը կարող է ենթարկվել շուկայում գերիշխող գներով արժեթղթերի ձեռքբերման ռիսկի՝ արժեթղթերի փոխառության կամ փոխատու արժեթղթերին առնչվող այլ պարտավորություններ կատարելու համար: Խուժբը մեղմում է այս ռիսկը՝ պայմանագրային կողմերից պահանջելով վարկային հաստատումներ, վերահսկելով փոխատու արժեթղթերի իրական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում պահանջելով որպես ապահովության միջոց լրացուցիչ կանխիկ միջոցներ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխատվությամբ տրամադրված արժեթղթերի գումարը կազմել է 167,690 հազար դրամ, իսկ իրական արժեքը՝ 159,908 հազար դրամ:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խուժբը դժվարություն կունենա իր այն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելիս, որոնց մարումը նախատեսվում է կատարել կանխիկով կամ այլ ֆինանսական ակտիվներով: Խուժբը իրացվելիության լրացուցիչ մակարդակ է ապահովում՝ օվերնայթ կանխիկ միջոցներով և կարճաժամկետ ներդրումներով, դրանով իսկ ապահովելով օրական ֆինանսավորման կարիքները և զուտ ակտիվների աճը փայտերերի համար: Կանխիկի դիրքի և դրամական հոսքերի վրա ազդող գործոնները ներառում են արժեթղթերով ներդրումային գործունեությունը, փայերի բաժանորդագրման և մարման տեմպերը: Այս գործոնների համակցությունը կարող է առաջացնել Եական տատանումներ որոշակի ժամկետներում կանխիկի դիրքի գծով:

Խմբի քաղաքականությունը և ներդրումային կառավարչի մոտեցումը իրացվելիության կառավարմանը կայանում է նրանում, որպեսզի Խումբը ունենա բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների կատարման, ներառյալ՝ փայերի մարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում՝ առանց Խմբի վարկանիշին անընդունելի վնաս հասցնելու կամ կորուստներ առաջացնելու:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են զեղչված հիմունքով և հիմնված են դրանց պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի վրա: Ըստ ղեկավարության գնահատումների, որոշակի ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերը տարբերվելու են դրանց պայմանագրով նախատեսված պայմաններից, ելնելով նրանից, որ ղեկավարությունը կարող է իր հայեցողությամբ տնօրինել դրամական հոսքերը, կամ նախորդ փորձը ցույց է տալիս, որ դրամական հոսքերը կարող են տարբերվել պայմանագրով նախատեսված պայմաններից: Ղեկավարությունը տնօրինում է արժեթղթերի պորտֆել, որն իրացվելի է և կարող է օգտագործվել ֆինանսական պարտավորությունների և փայերի մարման արտահոսքերն ապահովելու համար:

31 դեկտեմբերի 2014թ.

(հազար դրամ)	Հաշվեկշռ ային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի և ավելի քան 5 տարի	Առանց մարման ժամկետի
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	20,604	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	161,840	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	765,204	-	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	209,666	-	9,983	9,371	190,312	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16,866	16,866	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,174,180	802,674	171,823	9,371	190,312	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	607,495	607,495	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	5,653	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	613,148	613,148	-	-	-	-	-
Չուտ դիրք	561,032	189,526	171,823	9,371	190,312	-	-

31 դեկտեմբերի 2013թ.

(հազար դրամ)	Հաշվեկշռ ային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Առանց մարման ժամկետի
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,447	6,447	-	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	181,539	1,539	-	180,000	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,282,810	1,282,810	-	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	210,653	-	9,983	9,371	191,299	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,225	11,225	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,692,674	1,302,021	9,983	189,371	191,299	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետգնման պայմանագրեր	1,023,914	1,023,914	-	-	-	-	-
Հաշվեցրված և այլ պարտավորություններ	892	892	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,024,806	1,024,806	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	667,868	277,215	9,983	189,371	191,299	-	-

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայում գործող գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի ռիսկը, արժեթղթերի արժեքի, արտարժույթի փոխարժեքի և վարկային սպրեդերի փոփոխությունները կազդեն իմբի եկամուտների կամ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով եկամտաբերության օպտիմալացումը: Խումբն իրականացնում է իր ներդրումային գույքի կառավարում ըստ գործիքների և օրական կտրվածքով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Իմբին բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Իմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով իմբի քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են իմբի փայտերերի տարիքային խմբին և փայերի մարման ակնկալվող ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Տոկոսաբեր ակտիվները ֆինանսավորվում են առաջին հերթին Խմբից բաժանորդագրվելու միջոցով, որոնք իրենցից ներկայացնում են ոչ տոկոսակիր ֆինանսավորման աղբյուրներ: Տոկոսային եկամտի վրա կարող են ազդեցություն ունենալ այդ ակտիվների ծավալի և համադրության, ինչպես նաև տոկոսադրույքների և պորտֆելի կառավարման ռազմավարության տատանումները: Երբ տեղի է ունենում տոկոսադրույքների անկում, Խումբը կարող է փորձել մեղմել այդ անկման բացասական ազդեցությունը՝ ավելացնելով ներդրումային պորտֆելում ակտիվների մարման ժամկետները՝ ակտիվի եկամտաբերությունը անփոփոխ թողնելու նպատակով: Ստորև ներկայացված է 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տոկոսադրույքի միջակայքի դիրքը ֆինանսական գործիքների գծով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	1 ամսից պակաս	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տոկոսա տարի	Ոչ տոկոսա կիր
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	20,604	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	161,840	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	568,676	-	-	-	-	196,528
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	209,666	-	9,983	9,371	190,312	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16,866	-	-	-	-	-	16,866
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,174,180	589,280	171,823	9,371	190,312	-	213,394
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	607,495	607,495	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	-	-	-	-	-	5,653
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	613,148	607,495	-	-	-	-	5,653
Չուղղ դիրք	561,032	(18,215)	171,823	9,371	190,312	-	207,741

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	1 ամսից պակաս	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսա կիր
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,447	6,447	-	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	181,539	1,539	-	180,000	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,282,810	1,225,433	-	-	-	-	57,377
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	210,653	-	9,983	9,371	191,299	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,225	-	-	-	-	-	11,225
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,692,674	1,233,419	9,983	189,371	191,299	-	68,602

**Ֆինանսական
պարտավորություններ**

Հետգնման պայմանագրեր Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	1,023,914	1,023,914	-	-	-	-	-
	892	-	-	-	-	-	892
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	1,024,806	1,023,914	-	-	-	-	892
Չուտ դիրք	667,868	209,505	9,983	189,371	191,299	-	67,710

Ստորև ներկայացվում է տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 200 բազային եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31		2013թ. դեկտեմբերի 31	
	Շահույթ կանմ վնաս	Սեփական կապիտալ	Շահույթ կանմ վնաս	Սեփական կապիտալ
Տոկոսադրույթի 200 բլ գուգահեռ աճ	32,193	32,193	63,171	63,171
Տոկոսադրույթի 200 բլ գուգահեռ նվազում	(32,193)	(32,193)	(63,171)	(63,171)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են միջին տոկոսադրույթները տոկոսակիր գործիքների գծով՝ հիմք ընդունելով հսմբի վերանայած հաշվետվությունները: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են այդ ակտիվների ժամկետայնությունից ելնելով դրանց եկամտաբերության մոտավոր պատկերը՝

Տարեկան % արտահայտությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31		2013թ. դեկտեմբերի 31	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ	13.35%	8.87%	9.90%-14.90%	10.25%
Տոկոսակիր պարտավորություններ	22.94%	-	20.40%	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է այն ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, որոնք խմբի գործառնական արժույթով չեն պահվում:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի

դրությամբ (հազար դրամ)	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,854	14,750	20,604
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	161,840	-	161,840
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	718,926	46,278	765,204
Մյլ. ֆինանսական ակտիվներ	209,666	-	209,666
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,216	6,650	16,866
Ընդամենը	1,106,502	67,678	1,174,180

Պարտավորություններ

Հետզնման պայմանագրեր	607,495	-	607,495
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	-	5,653
Ընդամենը	613,148	-	613,148
Չուստ դիրք	493,354	67,678	561,032

2013թ. դեկտեմբերի 31-ի

դրությամբ (հազար դրամ)	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	Ընդամենը
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6,447	-	6,447
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	181,110	429	181,539
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,239,370	43,440	1,282,810
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	210,653	-	210,653
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,225	-	11,225
Ընդամենը	1,648,805	43,869	1,692,674

Պարտավորություններ

Հետզնման պայմանագրեր	1,023,914	-	1,023,914
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	892	-	892
Ընդամենը	1,024,806	-	1,024,806
Չուստ դիրք	623,999	43,869	667,868

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ՀՀ դրամի արժուրումը կամ արժեզրկումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև՝ կհանգեցնեք զուտ ակտիվների աճի (նվազման) և շահույթի կամ վնասի, ստորև նշված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների վրա որոնք իմբի ողջամիտ գնահատմամբ համարվել են հնարավոր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ բոլոր մնացած փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքերը, մնում են անփոփոխ:

(հազար դրամ)

Շահույթ կամ վնաս/սեփական կապիտալ

	Արժեզրկում	Արժևորում
10% ԱՄՆ դոլարի շարժ ԱՄՆ դոլարի		
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,768	(6,768)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,387	(4,387)

բ. Գործառնական ռիսկ

Իմբի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը, որպեսզի հավասարակշռի ֆինանսական կորուստները, ինչպես նաև իր հեղինակությանը հասցվող վնասը: Գործառնական ռիսկի շուրջ զարգացման և վերահսկողության ճնշվածության և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է իմբի գործադիր մարմինը: Այս ռիսկը մեղմելու համար շարունակաբար վերահսկվում են ներքին գործընթացները, ռիսկ պարունակող գործընթացները հնարավորինս ավտոմատացվում են, ի լրումն, օգտագործվում են պահուստային տեխնիկական և ծրագրային համակարգեր, տեղեկատվությունը կանոնավորապես արխիվացվում և պահվում է առանձնացված վայրում՝ այն ցանկացած ժամանակ վերականգնելու հնարավորությամբ, մասնավորապես այն դեպքում երբ տեղի է ունենում կարևոր երկկողմ գործընթաց, կամ՝ ստուգումներ և համեմատումներ իրականացնելու նպատակով:

գ. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Խումբը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու համար գործունեության շարունակականությունը՝ առավելագույնի հասցնելով բաժնետերերի շահութաբերությունը՝ պարտքի և սեփական կապիտալի հավասարակշռությունն օպտիմալացնելու միջոցով: Իմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ ի թիվս այլ միջոցների, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սահմանաչափերով: Նախորդ տարվա ընթացքում Խումբն ապահովել է համապատասխանություն կապիտալի պահանջների հետ կապված բոլոր արտաքին պայմաններին:

դ. Ոչ ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկեր. Խումբը ենթակա է տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկերի, որն իրենից ներկայացնում է իմբի, նրա մատակարարների կամ նրան ծառայություն մատուցող կողմերի վերահսկողության ընթացակարգերում կամ տեխնոլոգիական համակարգերում առկա թերությունների արդյունքում հնարավոր կորուստները, որոնք սահմանափակում են տեղեկատվության հավաքագրման, մշակման և հաղորդակցման հնարավորությունը, իր սեփական, ինչպես նաև փայտտերերի գործարքները արդյունավետ և անխափան իրականացնելու հնարավորությունը: Այս ռիսկը նաև ներառում է մարդկային սխալի, աշխատակիցների ոչ պատշաճ վարքագծի, համակարգչային վիրուսների, տեղեկատվական

հարձակումների, ահաբեկչության, ինչպես նաև բնական աղետների ռիսկը:

Խմբի գործառնությունները մեծապես պայմանավորված են իր տեխնոլոգիական համակարգերի ամբողջական և անխափան գործունեությունից և հաջողության գրավականը մասնավորապես նաև կայանում է տեխնոլոգիաների ժամանակին բարելավումներով՝ հաշվի առնելով հաճախորդի հետզհետե փոփոխվող կարիքները: Խմբի համակարգերի խափանումների, սխալների կամ անսարքության դեպքում, գործառնությունները կարող են զգալի բացական ազդեցություն կրել: Գործունեության նման խափանումներից խուսափելու համար, Խումբը վարում է կրկնօրինակման և տվյալների վերականգնման գործառնություններ, այդ թվում՝ տվյալների կրկնօրինակման և հաղորդակցության ապահովման միջոցներ, ինչպես նաև իրականացնում է աղետների դեպքում տվյալների վերականգնման ստուգումներ:

Գործառնական ռիսկը մեղմացնող հսկողական մեխանիզմներ մշակման և ներդրման համար առաջնահերթ պատասխանատվություն է կրում ղեկավար անձնակազմը: Խումբն ունի տվյալների հետ աշխատանքի ստանդարտները կարգավորող քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք անդրադառնում են թե ներքին տեղեկատվությանը, աշխատակիցների անձնական տվյալներին, և թե ոչ հանրային սեփականություն հանդիսացող՝ հաճախորդի տվյալներին: Տվյալների անվտանգության գծով անցկացվում են կանոնավոր վերապատրաստումներ:

Անկախ ռիսկերի կառավարման աշխատանքներից, ոչ միշտ է հնարավոր կանխել կամ կանխարգելել տեխնոլոգիական կամ գործառնական գործընթացների խափանումները, ինչպես նաև կեղծիքի կամ այլ խեղաթյուրումների հավանականությունը, հետևաբար՝ Խմբի կողմից ձեռնարկված կանխարգելիչ միջոցառումները ոչ բոլոր դեպքերում կարող են արդյունավետ լինել: Խումբը կարող է ենթարկվել դատական հայցերի, կրել վնասներ և կանոնակարգային պատժամիջոցների ենթարկվել, և կարող են ստիպված լինել բավականաչափ միջոցներ ներդնել խոցելի կետերը և այլ ռիսկերի արդյունքները մեղմելու և վերականգնելու ուղղությամբ:

Կարգավորման ռիսկեր. Որպես արժեթղթերի, ակտիվների կառավարման շուկայի մասնակից, Խումբը ենթակա է կառավարական, վերահսկող մարմինների (մասնավորապես՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության) կողմից կանոնակարգման: Այս կանոնակարգող մարմինները սովորաբար ըստ իրենց հայեցողության իրավասու են ավելի մեծ սահմանափակումներ սահմանել կանոնակարգվող միավորի գործունեության համար՝ նպատակ ունենալով պաշտպանել ներդրողների կամ հանրության շահերը: Խումբը նաև ենթակա է կարգավորիչ կամ կարգավորման պահանջների, որոնք մասնավորապես առնչվում են հաճախորդների հանդեպ տարաբնույթ ֆիդուցիար պատվորություններին, կառավարման վճարներին, համապատասխանության գործողությունների իրականացմանը, միջնորդային պայմանագրերին, շահերի բախմանը, գովազդման, կառավարչի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայատման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Ղեկավարությունը զգալի ներդրում է կատարել իր գործունեությանն առնչվող տարաբնույթ իրավաբանական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու ուղղությամբ: Չնայած օրենսդրական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու

ուղղությամբ կատարված քայլերին, առկա են մի շարք ռիսկեր, մասնավորապես այն մասով, որ կանոնակարգային դաշտը կարող է լինել ոչ հստակ կամ կանոնակարգող մարմնի կողմից կարող են վերանայվել դրանց կիրառման ցուցումները: Կանոնակարգող մարմնի կողմից խմբի կամ դրա հետ փոխկապակցված անձանց, աշխատակիցների, պաշտոնատար անձանց հանդեպ ցանկացած հարկադրանք կարող է հանգեցնել տույժերի, տուգանքների, դադարեցման կամ չեղյալ հայտարարման հրամանների, հարկադիր գործողությունների, կասեցման կամ լիազորությունների դադարեցման, կամ այլ կարգապահական միջոցների գործադրմանը, ընդհուպ մինչև գործունեության սահմանափակումը: Նշվածներից ցանկացածի պարագայում խմբի վարկանիշը կարող է վնաս կրել և դա կարող է բացասաբար ազդել գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջների հետ համապատասխանության բացակայության արդյունքում կարող են կիրառվել զգալի դրամական և ոչ դրամական պատժամիջոցներ:

7. Չուտ տոկոսային եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ավանդներ բանկերում	14,147	21,153
Յակադարձ հետզևման պայմանագրեր	8,316	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	109,844	106,328
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	5,735	-
Փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր	9,700	-
Այլ	-	665
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	147,742	128,146
Տոկոսային ծախս		
Յետզևման պայմանագրեր	81,630	65,031
Ընդամենը տոկոսային ծախս	81,630	65,031
Չուտ տոկոսային եկամուտ	66,112	63,115

8. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Կոմիսիոն եկամուտ		
Պահառության գործունեությունից	39,069	21,156
Ֆոնդերի փայերի թողարկումներ	7,748	-
Ֆոնդերի կառավարման գործունեությունից	3,820	422
Արժեթղթերի կառավարման գծով	1,638	8,019
Այլ	-	2,008
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտ	52,275	31,605
Կոմիսիոն ծախս		
Գործարքներ և համանման գործառնություններ ֆինանսական հաստատությունների հետ	20,918	9,305
Ընդամենը կոմիսիոն ծախս	20,918	9,305
Չուտ կոմիսիոն եկամուտ	31,357	22,300

9. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ (վնաս)/օգուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Չուտ (վնաս)/օգուտ դիլինգային գործառնություններից	(3,737)	6,554
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(6,737)	183,959
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ (վնաս)/օգուտ	(10,474)	190,513

10. Վարչական ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Աշխատակիցների հատուցմանն ուղղված ծախսեր	58,810	60,643
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	28,621	21,150
Մասնագիտական ծառայություններ	12,378	11,147
Հարկեր՝ բացի շահութահարկից	11,438	8,351
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	3,353	3,302
Հաղորդակցության գծով ծախսեր	2,744	2,401
Գրասենյակային և վարչական ծախսեր	2,102	1,822
Ճանապարհորդական և վերապատրաստման գծով ծախսեր	1,378	65
Այլ ծախսեր	3,357	2,153
Ընդամենը վարչական ծախսեր	124,181	111,034

11. Շահութահարկ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ..
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	18,251	5,459
Չետաձգված շահութահարկի գծով (օգուտ)/ծախս	(25,841)	26,220
Ընդամենը շահութահարկի գծով (օգուտ)/ծախս	(7,590)	31,679

Խումբը չափում և հաշվառում է իր ընթացիկ շահութահարկը և հարկվող բազան իր ակտիվներում և պատրավորություններում՝ համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության պահանջների, որոնք կարող են տարբեր լինել ՀՀՄՍ պահանջներից:

Խումբը ենթակա է որոշակի մշտական հարկային տարբերությունների՝ որոնք պայմանավորված են որոշակի ծախսերի՝ հարկային տեսանկյունից չնվազեցվող լինելու, ինչպես նաև՝ որոշակի եկամուտների՝ հարկային տեսանկյունից չհարկվող համարվելու հետ:

Չետաձգված հարկերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական հաշվառման և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործված՝ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերությունների զուտ հարկային հետևանքները: 2014թ. և 2013թ. ժամանակավոր տարբերություններն առավելապես իրենցից ներկայացնում են եկամուտների և ծախսերի ճանաչման տարբեր մեթոդներին/ժամկետներին, ինչպես նաև՝ հարկային հաշվառման մեջ որոշակի ակտիվների համար հարկվող բազայի գոյացման ժամանակավոր տարբերություններ:

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության համաձայն շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20%, որն էլ օգտագործվել է ստորև համեմատության նպատակներով (2013թ.՝ 20%):

(հազար դրամ)	2014թ.		2013թ.	
(Վնաս)/շահույթ մինչև				
շահութահարկով հարկումը	(36,981)		163,070	
Հարկման դրույթաչափով հաշվարկված հարկ	(7,266)	(20.00%)	32,614	20.00%
Չհարկվող եկամուտ	(403)	(1.09%)	(1,136)	(0.70%)
Չնվազեցվող ծախսեր	209	0.57%	201	0.12%
Շահութահարկի գծով (օգուտ)/ծախս	(7,590)	(20.52%)	31,679	19.42%

Ստորև ներկայացված է 2014թ. և 2013թ. ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

(հազար դրամ)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	2,632	88	2,720
Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանին փոխանցված հարկային վնասներ	2,693	(1,179)	1,514
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	5,325	(1,091)	4,234
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական գործիքներ	(34,261)	29,077	(5,184)
Դեբիտորական պարտքի մնացորդ	-	(487)	(487)
Հիմնական միջոցներ	-	(1,422)	(1,422)
Հիմնական միջոցներ	-	(236)	(236)
Ընդամենը՝ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(34,261)	26,932	(7,329)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(28,936)	25,841	(3,095)
Հետաձգված հարկային ակտիվ	216	396	612
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,358)	(25,794)	(29,152)

(հազար դրամ)	2012թ. դեկտեմբերի 31-ին	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հետաձգված հարկային ակտիվներ			
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	1,027	1,605	2,632
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	57	(57)	-
Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանին փոխանցված հարկային վնասներ	442	2,251	2,693
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	1,526	3,799	5,325
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(4,242)	(30,019)	(34,261)
Ընդամենը՝ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(4,242)	(30,019)	(34,261)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(2,716)	(26,220)	(28,936)
Հետաձգված հարկային ակտիվ	642	(426)	216
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,358)	(25,794)	(29,152)

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Ընթացիկ հաշիվներ	20,604	6,447
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	6,447

13. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա չեն բանկային ավանդներ: 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ՀՀ բանկերում ունեցած ավանդները իրենցից ներկայացրել են ՀՀ դրամով գնանշված ավանդ տեղական բանկերում՝ մեկ տարի մարման ժամկետով՝ 11.42% տոկոսադրույքով և 180,000 հազար դրամ անվանական արժեքով:

14. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	522,397	1,178,936
Կորպորատիվ պարտքային գործիքներ	46,278	46,497
Ընդամենը պարտքային գործիքներ	568,675	1,225,433
Կորպորատիվ պարտքային գործիքներ	41,594	35,534
Փայեր ֆոնդերում	154,935	21,843
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	1,282,810

Ֆոնդի փայերում ներդրումները ներկայացնում են ԿԱՄավոր 1, ԿԱՄավոր 2 և ԿԱՄ ՊԱՖ ֆոնդերում փայատիրությունները՝ համախմբված ներդրումների կառավարման շրջանակներում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այս փայերը հաշվառվում են ֆոնդերի ակտիվների զուտ արժեքում՝ համախմբված մասնաբաժնում:

Հետզհետե պայմանագրերով գրավադրված և հակադարձ հետզհետե պայմանագրերով ստացված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դիտարկված են ծանոթագրություն 19-ում:

15. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

(հազար դրամ)	Ժամկետայնություն	Անվանական տոկոսադրույք %	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Պարտքային գործիքներ				
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4 տարի	10%	209,666	210,653
Ընդամենը մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			209,666	210,653

Հետզհետե պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը դիտարկված են ծանոթագրություն 19-ում:

16. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Համակարգիչներ	Վարձակալվող ակտիվների վրա կապիտալացվող բարելավումներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,511	-	5,858	11,369
Ավելացումներ	8,305	13,016	2,314	23,635
Օտարումներ	(23)	-	(1,356)	(1,379)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,793	13,016	6,816	33,625
Ավելացումներ	484	-	475	959
Օտարումներ	(576)	-	(20)	(596)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,701	13,016	7,271	33,988
Կուտակված մաշվածություն				
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,332	-	4,648	8,980
Մաշվածության գծով ծախս Օտարումներ	1,321 (20)	540 -	1,078 (1,241)	2,939 (1,261)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,633	540	4,485	10,658
Մաշվածության գծով ծախս Օտարումներ	1,404 (576)	650 -	525 (20)	2,579 (596)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,461	1,190	4,990	12,641
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,240	11,826	2,281	21,347
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,160	12,476	2,331	22,967
2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,179	-	1,210	2,389

17. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	9,305	10,615
Տրված փոխառություններ	6,650	-
Այլ	911	610
	16,866	11,225
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Տրված կանխավճաներ	1,243	10,896
Այլ	283	299
Ընդամենը այլ ակտիվներ	18,392	22,420

18. Բաժնետիրական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 510,000 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 510,000 ՀՀ դրամ), որն իրենից ներկայացնում է 51,000 սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ արժողությամբ: Սովորական բաժնետոմսերը տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք: Ընկերության ընդհանուր հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը կազմում է 100,000 սովորական բաժնետոմս: Ընկերությունը ենթակա է կապիտալի համարժեքության պահանջներին, որը համաձայն գործող օրենսդրության, կազմում է 300,000 հազար ՀՀ դրամ:

Խմբի բաժնետիրական կապիտալը վճարված է մասնակիցների կողմից ՀՀ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխումներ՝ ՀՀ դրամով: 2014թ. հայտարարվել և վճարվել են 63,240 հազար ՀՀ դրամ գումարով շահաբաժիններ (2013թ.՝ 17,341 հազար ՀՀ դրամ):

Խմբի մասնակիցների միջև բաշխման ենթակա պահուստը իրենից ներկայացնում է կուտակված չբաշխված շահույթի գումարը, որը ներկայացված է ՀՀ օրենսդրությամբ ներկայացվող հաշվետվություններում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացված են ընդհանուր պահուստային ֆոնդով, որը ստեղծված է ՀՀ օրենսդրության պահանջներով՝ ընդհանուր բնույթի ռիսկերի մեղմման նպատակով, մասնավորապես՝ ապագա կորուստների կամ անկանխատեսելի ռիսկերի և պայմանական դեպքերի արդյունքում: Այս պահուստային ֆոնդը ստեղծվել է Ընկերության և նրա դուստր ընկերության կանոնադրության համաձայն, որով սահմանված է այս նպատակներով բաժնետիրական կապիտալի 5% պահուստավորման պահանջ: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գլխավոր պահուստը կազմել է 30,100 հազար ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 6,000 հազար ՀՀ դրամ):

19. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոխանցումներ

Խումբն ունի գործարքներ հետզևման և հակադարձ հետզևման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Խմբի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Խմբի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Խմբի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Խումբը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հետզնման պայմանագրեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ չահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	431,251	912,320
Հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների հաշվեկշռային արժեքը	41,976	166,416
Հետզնման պայմանագրերով ստացված և հակադարձ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը	159,908	-
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	633,135	1,078,736
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	607,495	1,023,914

2014թ. ընթացքում Ընկերությունը կնքել է արժեթղթերի փոխատվության պայմանագիր իր բաժնետիրոջ հետ, ըստ որի 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 167,690 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները փոխատվությամբ տրամադրվել են մինչև 2017թ. հունիսի 15-ը: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների իրական արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 159,908 հազար ՀՀ դրամ:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խումբը հակադարձ հետզնման պայմանագրեր է կնքել ֆինանսական հատվածի կազմակերպությունների հետ՝ 161,840 հազար դրամ գումարով (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ զրո), որը ներառում է հաշվեգրված տոկոս 1,497 հազար դրամ գումարով: 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը կազմել է 159,908 հազար դրամ, որն իրենից ներկայացնում է ՀՀ պետական պարտքային արժեթղթեր: Խումբը պարտավորվում է վերադարձնել համարժեք արժեթղթեր:

20. Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31	2013թ. դեկտեմբերի 31
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Կապալառուներին վճարվելիք միջոցներ	3,673	892
Գործառնական վարձակալությամբ վճարման ենթակա միջոցներ	1,980	-
	5,653	892
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Հաշվեգրված արձակուրդային պահուստ	8,629	8,162
Հետաձգված եկամուտ	3,443	6,598
Պարտավորություն պետական բյուջեի հանդեպ	1,263	1,088
Այլ	650	5,000
Ընդամենը	19,638	21,740

21. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով հմբի կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր ընկերությունը, գլխավոր բաժնետերերը, կառավարվող ֆոնդերը, հմբի ղեկավարությունը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հմբի վերջնական վերահսկողություն իրականացնում է պրն. Տիգրան Կարապետյանը: Ընկերության բաժնետոմսերը տնօրինվում են պրն. Տիգրան Կարապետյանի և պրն. Արմեն Մկոյանի կողմից, որոնց պատկանում են համապատասխանաբար բաժնետոմսերի 74.5% և 25.5%:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետիրոջ հետ համատեղ կառավարվող ֆոնդեր
Ճահուլյթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն եկամուտ			
Տոկոսային եկամուտ	15,599	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	-	-	338
Ծախսեր			
Գործառնական վարձակալություն	-	-	(28,621)
Մասնագիտական վճարներ	-	-	(3,378)
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն			
Փոխառությամբ տրված արժեթղթեր մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներում	167,690	-	-
Այլ ակտիվներ	-	6,650	1,900
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	-	(1,536)	(2,057)

(հազար դրամ)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետիրոջ հետ համատեղ կառավարվող ֆոնդեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն եկամուտ			
Կոմիսիոն եկամուտ	-	-	338
Ճախսեր			
Գործառնական վարձակալություն	-	-	(21,150)
Մասնագիտական վճարներ	-	-	(3,000)
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն			
Այլ ակտիվներ	-	-	5,100
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	-	(1,845)	(960)

Տարվա համար ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը կազմել է 14,008 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 15,725 հազար ՀՀ դրամ):

22. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և բացահայտումները պահանջում են որ իրական արժեքը որոշվի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների համար: ՖՀՄՍ-ի սահմանմամբ, Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև չափման ամսաթվի դրությամբ սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս:

Հաշվի առնելով մի շարք ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթը՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին: Որոշակի այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ղեկավարությունն օգտագործում է ստորև նկարագրված մեթոդները՝ դրանց չափման և բացահայտման նպատակով: Կիրառելի լինելու դեպքում, տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ծանոթագրություններում բացահայտվում է իրական արժեքի որոշման համար օգտագործված լրացուցիչ տեղեկատվություն, սակայն, հաշվի առնելով սուբյեկտիվ դատողությունը և անորոշությունները, իրական արժեքը չպետք է համարվի անմիջապես իրացվելի՝ ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություն- ներ	Իրական արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հազար դրամով	Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական մուտքային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների հարաբերակ- ցությունը իրական արժեքին
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ					
ՀՀ պետական և կառավարական պարտքային արժեթղթեր	522,397	Մակարդակ 2	Չեղջված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված պետական եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.78% - 14.42% միջակայքում:	Կ/Ը	Կ/Ը
Կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր	46,278	Մակարդակ 2	Չեղջված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տվյալ գործիքի համար: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.45% - 11.6%. միջակայքում:	Կ/Ը	Կ/Ը
Բաժնային արժեթղթեր	41,594	Մակարդակ 1	Հայտարարված գնանշումներ	Կ/Ը	Կ/Ը
Ֆոնդի փայեր	154,935	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների	Կ/Ը	Կ/Ը
765,204					

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորու- թյուններ	Իրական արժեքը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հազար դրամով		Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական մուտքային մուտքային տվյալ(ներ)	Եական ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների հարաբերակ- ցությունը իրական արժեքին
	Իրական արժեքի հիերարխիա	Իրական արժեքի հիերարխիա			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ					
ՀՀ պետական և կառավարական պարտքային արժեթղթեր	1,178,936	Մակարդակ 2	Չեղջված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված պետական եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 7.95% - 10.96% միջակայքում:	կ/չ	կ/չ
Կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր	46,497	Մակարդակ 2	Չեղջված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տվյալ գործիքի համար: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.5% - 11% միջակայքում:	կ/չ	կ/չ
Բաժնային արժեթղթեր	35,534	Մակարդակ 1	Հայտարարված գնանշումներ	կ/չ	կ/չ
Ֆոնդի փայեր	21,843	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների	կ/չ	կ/չ
	1,282,810	-	-	-	-

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման ընթացքում Ղեկավարությունը հիմնվում է սեփական դատողությունների վրա՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Գնահատման եականությունը որոշելիս հիմք է ընդունվում իրական արժեքով ամբողջությամբ չափումը:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակահատվածի դրությամբ մակարդակ 1-ից դեպի մակարդակ 2 և հակառակը փոխանցումներ տեղի չեն ունեցել:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը, որը չի չափվում շարունակական հիմունքներով իրական արժեքով (թեև պահանջում է իրական արժեքով բացահայտում)։ Բացի ստորև նշված աղյուսակի, Ֆոնդի կառավարչի կարծիքով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հավելչային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի, 2014թ.		31 դեկտեմբերի, 2013թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	159,908	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	209,666	199,885	210,653	207,674
Հետզնման պայմանագրեր	(607,495)	(633,135)	(1,023,914)	(1,042,517)

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի, 2014թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	-	159,908	-	159,908
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	199,885	-	199,885
Հետզնման պայմանագրեր	-	(633,135)	-	(633,135)

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի, 2013թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	210,653	-	210,653
Հետզնման պայմանագրեր	-	(1,023,914)	-	(1,023,914)

Մակարդակ 1, 2 և 3 կատեգորիաներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համընդհանուր ընդունված գնանշման մոդելներով՝ հիմնվելով զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծության վրա, ընդ որում ամենաեական մուտքային տվյալները զեղչատոկոսներն են, որոնք արտացոլում են պայմանագրային կողմերի պարտքային ռիսկերը: